

ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းလာ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာဆောင်းပါးများလေ့လာချက်

မေဝင့်သူ*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် (၁၉၇၅-၁၉၇၆)ခုနှစ်ထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းလာ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာဆောင်းပါးများကို လေ့လာ တင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာရာတွင် (၁၉၇၅)ခုနှစ်နှင့် (၁၉၇၆) ခုနှစ်ထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတို့ကို အလေ့လာခံအဖြစ် အသုံးပြုထားပါသည်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင်ပါဝင်သော ဝေဖန်ရေး စာပေဆောင်းပါးများ အကြောင်းသိစေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လေ့လာတင်ပြရာတွင် ဆန်းစစ်လေ့လာနည်းကို အသုံးပြုကာ လေ့လာတင်ပြထားသည်။ ဝေဖန်ရေး စာပေများ တစ်စတစ်စတိမ်မြုပ်လာသောကြောင့် အဓိကပြဿနာအဖြစ်ဖြေရှင်းရန် သုတေသနပြု ထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့သည် ဝေဖန်ရေးနည်းနာမျိုးစုံတို့ကို အသုံးပြုကာ ဝေဖန်ရေး ပြုကြပုံများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤစာတမ်းကို လေ့လာရခြင်းဖြင့် ဝေဖန် ရေးနည်းနာများကို သိရှိနိုင်ပြီး ထိုနည်းနာများဖြင့် စာပေလက်ရာမျိုးစုံတို့အား အကဲဖြတ်ခြင်းများကို သိရှိလာစေနိုင်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရ - ဝေဖန်ရေးစာပေ၊ ဝေဖန်ရေးနည်းနာများ၊ ကဗျာဝေဖန်ရေး၊ စာအုပ်ဝေဖန် ရေး၊ ရုပ်ရှင်ဝေဖန်ရေး။

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် (၁၉၇၅-၁၉၇၆)ခုနှစ်ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းမှ ဝေဖန်ရေးစာပေဆောင်းပါးများကို လေ့လာ တင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းလာ စာပေဆိုင်ရာဆောင်းပါးများကို ဝေဖန်ရေး နည်းနာများဖြင့် ချိန်ထိုး တင်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် အခန်း(၁)၌ စာပေဝေဖန် ရေးသဘော၊ အခန်း(၂)၌ စာပေ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်၊ အခန်း(၃)၌ဝေဖန်ရေးနည်းနာများ၊ အခန်း(၄)၌ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း လာ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများလေ့လာချက်၊ အခန်း(၅)၌ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ဟူ၍ အပိုင်း (၅)ပိုင်း ခွဲကာ တင်ပြထားပါသည်။

၁။ စာပေဝေဖန်ရေးသဘော

မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် စာပေဝေဖန်ရေးကို ယခုခေတ်မှသာ လုပ်ဆောင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။ မြန်မာ စာပေဝေဖန်ရေးသည် ရှေးအစဉ်အလာကပင်ရှိခဲ့သည်ဟုဆိုကြသည်။ စာပေဝေဖန်ရေး သမားတို့ သည်လည်း ခေတ်ကာလအလျောက် ပေါ်ထွန်းလာသောစာပေများကို ဝေဖန်လာခဲ့ကြသည်။ စာပေ ဝေဖန်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာရှင်တို့က အမျိုးမျိုးဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည်။ ဆရာမြဇင်က ဝေဖန်ရေး ဧါသဘောကို -

မြန်မာစာပေဝေဖန်ရေးသည် သက္ကဋအလင်္ကာကျမ်းများကို အခြေခံခဲ့သည်။ ထိုကျမ်းများက သတ်မှတ် သော အလင်္ကာစနစ်များ၊ စံများစည်းကမ်းများဖြင့် စာပေကို သုံးသပ်သည်၊ တိုင်းတာသည်၊ စံထိုးသည်။ (မြဇင်၊ ၁၉၈၆၊ စာ-၁၇)

* လက်ထောက်ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ မုံရွာပညာရေးဒီဂရီကောလိပ်

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဆရာချစ်ဦးညိုက -

ဝေဖန်ခြင်းဆိုသည်မှာ အရာဝတ္ထု၏အကျိုးအပြစ်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ရုပ်ရှင်ကားတစ်ခုကို ဝေဖန်လျှင် ကောင်းလျှင် ဘာကြောင့် ကောင်းသည်၊ ဘယ် လို ကောင်းသည်။ မကောင်းလျှင်လည်း ထိုနည်းတူကြောင်းပြ၍ ဖော်ပြရကြောင်း၊ ရုပ်ရှင်ကားတစ်ခုကိုဝေဖန်လျှင် ရုပ်ရှင်ပညာနှင့် ပတ်သက်သော စည်းကမ်း၊ ဥပဒေများအရသာ ဝေဖန်ရကြောင်း (ချစ်ဦးညို၊ ၁၉၈၆၊ စာ-၂၁၁။)

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ဆရာဇော်ဇော်အောင်ကမူ -

ဝေဖန်ဟူသောစကား၏ မူလအဓိပ္ပါယ်ကိုချုပ်လျှင် အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားပြခြင်း ကိစ္စဟုပြောနိုင်သည်။ အကောင်းအဆိုး (ဝါ) အညံ့ခွဲခြားပြရာတွင် အကြောင်း အကျိုးပါဝင်ရသည်။ ယုတ္တိသာဓက၊ အထောက်အထား လုံလောက်စွာပေးရသည်။ ကောင်းသည်/ ညံ့သည်ပြောရုံမျှဖြင့် ဝေဖန်ရေးအရာ မမြောက်ဟု အချုပ်မှတ်ယူသင့်သည်။ “အကောင်း အညံ့ (ဝါ) စာပေတစ်ရပ်၏ အကောင်းအညံ့ကို ကြောင်းကျိုး ယုတ္တိသာဓကတို့ဖြင့် ခိုင်လုံစွာ ခွဲခြားပြသခြင်းသည် ဝေဖန်ရေးဖြစ်၏။ (ဇော်ဇော်အောင်၊ ၂၀၁၈၊ စာ-၁၁၁။)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဝေဖန်ဟူသောစကား၏ မူလအဓိပ္ပါယ်ကိုက အကောင်းအဆိုး အကျိုးအပြစ် ခွဲခြားပြခြင်းဟူသော သဘော ပါဝင်ပြီးဖြစ်ကြောင်း သတိပြုသင့်သည်။ “အကဲဖြတ်”သည်ဟုလည်း နားလည်ရမည်။ ထိုသို့ ကောင်း/ညံ့ တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းပါမှ “ဝေဖန်ရေး” အရာမြောက်သည်ဟု နားလည်အပ်ပါသည်။ (ဇော်ဇော်အောင်၊ ၂၀၁၈၊ စာ-၃၄)

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုပြထားသည်။ ထို့ပြင် ဆရာကြီးဒဂုန်တာရာက -

ဝေဖန်ရေးကား ပညာဆန်ရပေမည်။ ဝေဖန်သူက နှံ့စပ်ပြည့်ဝသော ပညာအရည် အချင်းရှိရပေမည်။ သို့မှသာ စာတစ်ပုဒ်၏အကျိုးသက်ရောက်ပုံ သိရှိနိုင်ပေသည်။ (ဒဂုန်တာရာ၊ ၁၉၆၉၊ စာ-၁၂၆)

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် စာပေဝေဖန်ရေးဟူသည် စာပေလက်ရာတစ်ခု ကောင်း၊မကောင်းကို အကျိုးသင့်၊ အကြောင်းသင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၂။ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

စာပေလက်ရာတစ်ခု၏ ကောင်းခြင်း၊ဆိုးခြင်းတို့ကို တန်ဖိုးသတ်မှတ်ကာ အကဲဖြတ်ခြင်းသည် ဝေဖန်ရေး၏ အကျိုးကျေးဇူးပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းရှိ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါး များအား ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ အကဲဖြတ်ထားမှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ကြည့်လျှင် ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ထွန်း လာနိုင်သည်ဟု ထင်မြင်မိသောကြောင့် စာတမ်းပြုစုရန် စိတ်ကူးမိခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစိတ်ကူးကြောင့် ဝေဖန်ရေးနှင့် ဆက်စပ်သောကျမ်းကို ရှာဖွေလေ့လာခဲ့သည်။

ဝေဖန်ရေးစာပေနှင့်ဆက်စပ်၍ လေ့လာရာတွင် မနေဇာလင်း၏ ‘မြန်မာစာပေပညာရှင်များ၏ စာပေ သဘောတရားနှင့် စာပေဝေဖန်ရေးအမြင် (၂၀၁၄)’ ပါရဂူကျမ်းကို လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ ထိုပါရဂူကျမ်းတွင် စာပေသဘောတရားနှင့် စာပေဝေဖန်ရေးသည် စာပေသမိုင်းနှင့်ဆက်စပ်ပုံအကြောင်း၊ အစဉ်အလာ စာပေသဘောတရားနှင့်ဝေဖန်ရေးအကြောင်း၊ ခေတ်သစ်စာပေသဘောတရားနှင့် ဝေဖန်ရေးအကြောင်းတို့ကို တင်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာစာပေပညာရှင်များ၏ စာပေသဘောတရား နှင့် စာပေဝေဖန်ရေးအမြင်အကြောင်း တင်ပြရာတွင် မြန်မာစာပေပညာရှင်များဖြစ်ကြသော သိပ္ပံမောင်ဝ၊ ဇေယျ၊ ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ ဒေါက်တာ လှဘေ၊ ဒဂုန်တာရာ၊ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)တို့၏ စာပေ သဘောတရားနှင့် စာပေအမြင်များကို တင်ပြထားသည်။

ဝေဖန်ရေးစာပေနှင့်ပတ်သက်သော စာအုပ်များကို ဆက်လက်လေ့လာရာတွင် ‘ဝေဖန်ရေးစာပေ စာပေစာတမ်းများ ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ’တို့ကို တွေ့ရှိရသည်။ ‘ဝေဖန်ရေးစာပေစာတမ်းများ ပထမတွဲ’ စာအုပ်တွင် ဆရာမြဇင်က စာပေဝေဖန်ရေးကို ၁၉၃၀ပြည့်နှစ်မှစ၍ ၁၉၅၅ခုနှစ် ကာလအထိ ဝေဖန်ရေးပြုခဲ့ကြပုံများကို လည်းကောင်း၊ စာပေပရိယာယ် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ စာပေဝေဖန် ရေးနည်းနာ အချို့အကြောင်းကိုလည်း ကောင်း၊ အရှိ၊ စကား၊ စာပေတို့အကြောင်း ကိုလည်းကောင်း တင်ပြထားပေသည်။ ဆရာတက်တိုးက ဝတ္ထုဝေဖန်ရေးအကြောင်းတင်ပြရာတွင် ဝေဖန်ရေး၏ သဘော တရားများ၊ သဘောထားများကို တင်ပြထားသည်။ မြန်မာဝတ္ထုဝေဖန်စာများကို တင်ပြရာတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဝတ္ထုများနှင့်ယှဉ်တွဲ၍ သုံးသပ်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ‘ဝေဖန်ရေးစာပေ စာတမ်းများ ဒုတိယတွဲ’ စာအုပ်တွင် ဆရာချစ်ဦးညိုနှင့် ဆရာထီလာစစ်သူ တို့က ဝေဖန်တင်ပြထားသည်။ ဆရာချစ်ဦးညိုက အနုပညာဝေဖန်ရေးစာပေကို တင်ပြရာတွင် သဘင်၊ ရုပ်ရှင်၊ ဂီတ၊ ပန်းချီအကြောင်း တို့ကို ဝေဖန်တင်ပြထားသည်။ ဆရာထီလာစစ်သူက ကဗျာဝေဖန်ရေးစာပေ တင်ပြရာတွင် ခေတ်အလိုက် ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ကဗျာအမျိုးအစားမျိုးစုံအကြောင်းတို့ကို ဝေဖန်တင်ပြ ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ပါမောက္ခဦးတင်ရွှေ၏ ‘စာပေနှင့်အနုပညာ အတွေးပုံရိပ်များ’ စာအုပ်တွင် ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ နည်းနာ အချို့အကြောင်း တင်ပြထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဆရာဇော်ဇော်အောင်၏ ‘စာပေ သဘောတရားနှင့် ဝေဖန်ရေးအခြေခံကျမ်း’ စာအုပ်တွင် ဝေဖန်ရေးနှင့်ပတ်သက်သော သဘောတရားများ၊ နည်းနာများအကြောင်း တို့ကို ရှင်းပြထားပေသည်။

၃။ နည်းနာများ

၃.၁။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာများ

စာပေကိုဝေဖန်မှုပြုရာတွင် အသုံးပြုကြသောဝေဖန်ရေးနည်းနာများကို ဆရာမြဇင်က ဝေဖန်ရေးစာပေ စာတမ်းများ(ပထမတွဲ)တွင် -

- (၁) အတ္ထုပ္ပတ္တိအခြေခံဝေဖန်နည်း
- (၂) အနက်ဖွင့်အကဲဖြတ်ဝေဖန်နည်း
- (၃) ရိုးရာအခြေခံဝေဖန်နည်း

(၄) စိတ်ပညာအခြေခံဝေဖန်နည်း

(၅) နိမိတ်ပုံအခြေခံဝေဖန်နည်း

(၆) လူမှုရေးပညာအခြေခံဝေဖန်နည်း

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။

ထို့ပြင် ဆရာဇော်ဇော်အောင်ကလည်း ထင်ရှားသောစာပေဝေဖန်ရေးနည်းနာ(၂)မျိုးကို စာပေသဘောတရားနှင့် စာပေဝေဖန်ရေးအခြေခံကျမ်းစာအုပ်တွင် -

(၁) အပြင်ဝေဖန်ရေး EXTRINSIC

(၂) အတွင်းဝေဖန်ရေး INTRINSIC

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အတွင်းဝေဖန်ရေး၏သဘောကို -

‘စာပေအနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုခု (ကဗျာတစ်ပုဒ်၊ ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်၊ ဝတ္ထုရှည် တစ်ပုဒ်၊ ပြဇာတ်တစ်ပုဒ်) A WORK OF ART/ A WORK OF LITERARY ART ၏ ပင်ကိုထည်/THE WORK ITSELF ကိုသာလျှင် ‘လေ့လာခြင်းမျိုး ကို...’ ‘အတွင်း လေ့လာမှု’ဟုခေါ်သည်။ (ဇော်ဇော်အောင်၊ ၂၀၁၈၊ စာ-၄၀)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အပြင်ဝေဖန်ရေး၏သဘောကိုလည်း -

သူတို့၏ဘဝ၊ ခေတ်ကာလအခြေအနေ၊ သူတို့ကြီးပြင်းရင့်ကျက်ခဲ့ရသော ခေတ် ကာလ၏ လူမှု/နိုင်ငံရေး/စီးပွားရေးအခြေအနေများ၊ သူတို့ဘဝအတွေ့အကြုံများ၊ သူတို့ဆက်ခံခဲ့သောစာပေ အနုပညာတို့၏ အစဉ်အလာစသည်ဖြင့် မြောက်မြားစွာသော အချက်အလက်များကို ထည့်တွက်ရပါမည်။ ထိုသို့ ဆက်စပ်ပတ်သက်နေသော အခြေအနေအရပ်ရပ်/CONTEXTကို ထည့်သွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သော လေ့လာခြင်းမျိုးကို ‘အပြင်လေ့လာမှု’ဟုခေါ်ပါသည်။ (ဇော်ဇော်အောင်၊ ၂၀၁၈၊ စာ-၄၁)

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ပါမောက္ခဦးတင်ရွှေကလည်း စာပေနည်းနာအမျိုးအစားများအကြောင်းကို စာပေနှင့်အနုပညာအတွေးပုံရိပ်များစာအုပ်တွင် -

(၁)စည်းမျဉ်းချဝေဖန်ရေး

(၂) အဆက်အစပ်အခြေပြုဝေဖန်ရေး

(က) စီးပွားရေးအခြေခံအမြင်ဖြင့်ဝေဖန်ခြင်း

(ခ) သမိုင်းဆိုင်ရာအခြေခံအမြင်ဖြင့်ဝေဖန်ခြင်း

(ဂ) စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအခြေခံအမြင်ဖြင့်ဝေဖန်ခြင်း

(၃) စိတ်အာရုံခံစားမှုအခြေပြုဝေဖန်ရေး

(၄) ရည်ရွယ်ချက်အခြေပြုဝေဖန်ရေး

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဝေဖန်ရေးနည်းနာများကို အမျိုးမျိုးရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဝေဖန်ရေးသမားများသည် ထိုနည်းနာများကိုအသုံးပြု၍ ဝေဖန်ရေးများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါသည်။

၃၂။ သုတေသနနည်းနာ

ဤစာတမ်းသည် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းလာ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာဆောင်းပါးများနှင့်ကိုက်ညီသော ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ နည်းနာများကိုထုတ်နုတ်ကာ ဆန်းစစ်လေ့လာနည်းကို အသုံးပြုထားပေသည်။

ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းလာ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာဆောင်းပါးများကို သုတေသနပြုရာတွင် (၁၉၇၅)ခုနှစ်နှင့် (၁၉၇၆) ခုနှစ်ထုတ်ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းများမှ ဝေဖန်ရေးနည်းနာများ ပေါ်လွင်စေသော ဆောင်းပါးများကို ရွေးချယ်ကာ မူရင်းအ ထောက်အထားအဖြစ် အသုံးပြုထားပေသည်။ ထို့ပြင် ဝေဖန်ရေးစာပေနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်၊ စာတမ်းများ ကို အကိုးအကားပြုကာ လေ့လာတင်ပြထားပေသည်။

(၁၉၇၅ - ၁၉၇၆) ခုနှစ်ထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းများမှ ဝေဖန်ရေးနည်းနာပေါ်လွင်သော ဆောင်းပါးများကို တူရာစုကာ အလေ့လာခံအဖြစ်ရွေးချယ်၍ အမျိုးအစားခွဲခြားထားပါသည်။ ကဗျာဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများတွင် ဆရာဇော်ဂျီ၊ ဆရာဒဂုန်တာရာ၊ ဆရာမင်းနွယ်တို့၏စာများကို ဝေဖန်ရေးနည်းနာများဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာအုပ်ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများတွင် ဆရာအောင်ဗလ၏စာများ၊ ဒေါက်တာရီရီ၏ စာများကို ဝေဖန်ရေးနည်းနာများဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှင်ဝေဖန်ရေးတွင် ဆရာအောင်ဗလ၏ စာများကို ဝေဖန်ရေးနည်းနာများဖြင့်လည်းကောင်း တူရာစုကာ ချိန်ထိုးတင်ပြထားပေသည်။ ဝေဖန်ရေးနည်းနာများကို အမျိုးအစားခွဲရာတွင် အကြောင်းအရာပေါ် မူတည်၍ခွဲခြားကာ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၄။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းလာ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာဆောင်းပါးများလေ့လာချက်

ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတို့တွင် စာရေးသူတို့သည် နှစ်အလိုက်၊ လစဉ်အလိုက် ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ထိုမဂ္ဂဇင်းတွင် ကဗျာ၊ ဝတ္ထုစသည့်အကြောင်းအရာမျိုးစုံကို အကျိုးအကြောင်း ခိုင်လုံစွာ ဝေဖန်ထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

၄.၁။ ကဗျာဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများ

ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးများတွင် ကဗျာအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဇော်ဂျီ၊ ဒဂုန်တာရာ စသောသူတို့သည် ဝေဖန်ရေးများပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ (၁၉၇၅)ခုနှစ် မတ်လထုတ်ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြထားသော ‘ကာရန်ပြဿနာ တစ်ခု’ဆောင်းပါးတွင် ဆရာဇော်ဂျီသည် ‘ပြောလိုက်ပါဘိ ဟောပါဘိ’ ကဗျာပါ ကာရန်တစ်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် ဆရာဇော်ဂျီ၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် ‘ပြောလိုက်ပါဘိ ဟောပါဘိ’ ကဗျာတွင် ဆရာဇော်ဂျီ ကာရန်ယူထားပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ထားသည်။ ကဗျာ၏ ပထမပိုဒ်၌ ‘ငယ်’နှင့် ‘ဆယ်’ တို့ကို ကာရန်ဟပ်ရာတွင် ချွတ်ချော်နေခြင်းလား၊ ပုံနှိပ်စာစီမှားခြင်းလားဟု ထောက်ပြထား ပါသည်။ ထိုသို့ ဝေဖန်ထားသည်ကို ဆရာဇော်ဂျီက ဆောင်းပါးတွင် -

ကာရန်နှစ်ခုသည် စာလုံးအနေအထားအားဖြင့် စပ်ထုံးစည်းကမ်းအရ၊ ကာရန် ချွတ်နေသည်မှာ ဟုတ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ရွတ်ဆိုကြည့်လျှင်မူကား၊ ကာရန် မချွတ်သည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ‘နှစ်ဆယ်’ ဟူရာ၌ စကားပြောကြသောအခါ၊ ‘နှစ်’ ဟူသော အသံတစ်ခု၊ ‘ဆယ်’ ဟူသော အသံတစ်ခုဟူ၍ အသံခွဲ၍ မပြောတတ်ကြပါ။ ‘နှစ်ဆယ်’ ဟူ၍သာ အသံနှစ်သံကို တစ်သံနီးပါးဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ပြောတတ် ကြပါသည်။

ဤတွင် ‘နှစ်ဆယ်’ ၌ တစ်သံနီးပါးကဲ့သို့သော အသံရှိနေသည်ကို သိနိုင်သည်။ ထိုအခါ ‘နှစ်ဆယ်’ အသံသည် နားအကြားအားဖြင့်၊ အချပါဒရှိ ဒုတိယစာလုံး နေရာ၌လည်း မြည်နေသည်ကို ကြားနိုင်ပါသည်။(တာရာ၊ ဒဂုန်၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၃၆)

ဟူ၍ ပြန်လည်သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် စပ်ထုံးစည်းကမ်းကိုသာကြည့်ပြီး သဘာဝစည်းကမ်းကိုမကြည့် သောကြောင့် ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ထွက်အောင် ရွတ်ဆို၍မရနိုင်ပုံကိုလည်း သာဓကပြကာ သုံးသပ်ပြထားပါ သည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

ပင်လယ်ဝသို့၊ လှေကလေးနှင့်ထွက်ခဲ့တယ်။

အထက်ပါ သာဓကတွင် ‘ဝ’ နှင့် ‘က’ သည် စပ်ထုံးစည်းကမ်းအရ ကာရန်ညီ ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရွတ်ဆိုကြည့်စမ်းပါ။ ‘ဝ’ ကာရန်၌သာ အသံပြည့်မြည်၍ ‘က’ ကာရန်၌ အသံပြည့်မမြည်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ‘က’ ကာရန်၌ အသံပြည့်မြည်အောင် အားထုတ်လျှင်လည်း ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ် မရတော့ပြီ။ (တာရာ၊ ဒဂုန်၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၃၇)

ဟူ၍အကျိုးအကြောင်းခိုင်လုံစွာဖြင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် အဆက်အစပ်အခြေပြု ဝေဖန်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ဝေဖန်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီက မိမိ၏ကဗျာတွင် ကာရန်ဟပ်ပုံ အကြောင်း ဝေဖန်ထားမှုကို အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ မိမိသုံးနှုန်းထားသော ကာရန်အပေါ် ချွတ်ချော်နေသည်ဟု ဝေဖန်မှုပြုလာသည်ကို မှန်ကန်သည့် အတိုင်း လက်ခံ၍ ဝေဖန်သူကိုလည်း အကျိုးအကြောင်းခိုင်လုံစွာ ပြန်လည်သုံးသပ်ပြထားသော ဆရာဇော်ဂျီ၏ မျှတသောဝေဖန်မှုကို တွေ့နိုင်ပါ သည်။

(၁၉၇၅) ခုနှစ်၊ ဧပြီလထုတ်မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြထားသော ‘ပေါင်းလောင်းမြစ်ပေါ်မှ ကဗျာရွတ်ဖတ်သံ’ ဆောင်းပါးတွင် ဆရာဒဂုန်တာရာက ကာရန်မဲ့ကဗျာအကြောင်းကို ဝေဖန်ထောက်ပြထားသည်။ ကာရန်မဲ့ ကဗျာအကြောင်းကို ဆောင်းပါးတွင် -

ကာရန်မဲ့ဟူသည် ကာရန်လုံးဝမရှိသော၊ ကာရန်ကင်းမဲ့သော ကဗျာဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ ‘ကာရန်မဲ့ကဗျာ’ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်ဆိုရာမှာ ကဗျာရေးသူ များက သူတို့၏ကဗျာများကို ‘ကာရန်မဲ့ကဗျာ’ဟု သူတို့ကိုယ်တိုင်က ခေါ်ဝေါ် ကြခြင်းမဟုတ်။ အခြားသူများက မကြိုက်သောလေသံဖြင့် ‘ကာရန်မဲ့ကဗျာ’ဟု ခေါ်ကြခြင်းသာဖြစ်သည်။ ကာရန်မဲ့ကဗျာဟု နာမည်အပေးခံရသော ကဗျာစုများ ကို ကြည့်လိုက်သောအခါ ကာရန်လုံးဝမဲ့သောကဗျာများ မဟုတ်ကြသည်ကို တွေ့ ရပေသည်။ ကာရန်ချိတ်မိသည်။ သို့သော် လေးလုံးစပ်လင်္ကာ အစဉ်အလာချိတ် ခြင်းမျိုးကားမဟုတ်။ (တာရာ၊ဒဂုန်၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၁၄၄)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆရာဒဂုန်တာရာသည် ကာရန်မဲ့ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုဖွင့်ဆိုရှင်းပြကာ ကာရန်မဲ့ ကဗျာဟုခေါ်ရခြင်းကိုလည်း ဝေဖန်ပြထားသည်။ ကဗျာဆရာသည် ကာရန်ကို စေခိုင်းနိုင်ရမည်ကိုလည်း -

ကဗျာဆရာက ကာရန်ကို စေခိုင်းရမည်သာဖြစ်၏။ ကာရန်ကို စေခိုင်းနိုင်သူသာ လျှင် ကဗျာဆရာဖြစ်၍ ကာရန်ခိုင်းရာခံသူမှာ ကာရန်ဆရာသာဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် လွန်ခဲ့သော ၁၅-နှစ်ခန့်က တည်းက လင်္ကာနှင့်ကဗျာကို ခွဲခြားခဲ့သည်။ ကဗျာ၌ ကာရန်က အရေးမကြီး၊ ကဗျာစိတ်ကူး အင်အားနှင့် အဘိဓမ္မာက ပို၍အရေးကြီးသည်ဟု ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ (တာရာ၊ဒဂုန်၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၁၄၅)

ဟူ၍လည်းကောင်း သူ၏အမြင်ဖြင့် ထောက်ပြထားပါသည်။ ဆရာကြီးသည် ကာရန်မဲ့ကဗျာနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအခြေခံအမြင်ဖြင့် ဝေဖန်နည်းကိုအသုံးပြုကာ ဝေဖန်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် အနက်ဖွင့်အကဲဖြတ်နည်းနှင့် အဆက်အစပ်အခြေပြု အကဲဖြတ်နည်းတို့ဖြင့် ကာရန်မဲ့ကဗျာ၏ သဘောကို ဝေဖန်ပြထားပါသည်။

(၁၉၇၆)ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင်ဖော်ပြထားသော ဆရာမင်းနွယ်၏ “နတ်ရှင်စာများ ဖတ်မိငြားသော်” ဆောင်းပါးတွင် နတ်ရှင်နောင်ရေးခဲ့သောစာများကိုအခြေခံ၍ ဝေဖန်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် ဆရာမင်းနွယ်က နှစ်လည်စာပေနေ့ရောက်တိုင်း နတ်ရှင်နောင်၏ စာများကို သတိရပြီး သူ၏အဖြစ်အပျက်များအကြောင်း ပြန်လည်တွေးတောနေမိပုံကို တင်ပြထားသည်။ မိုးရာသီအကုန် ဆောင်းရာသီအကူး အချိန်တွင် နတ်ရှင်နောင်၏စာများကို ဖတ်နေရသည်မှာ ထူးခြားလှသော ရာသီစာပင်ဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ထားပါသည်။ ထို့ပြင် သူ၏စာများတွင် ချစ်မှုရေးရာအဖြာဖြာ တို့နှင့်စပ်လျဉ်းသော သိင်္ဂီရရသ မြောက်အရေးအသားများ ရေးသားထားသည်မှာ စံတင်လောက်ပေသည်ဟုလည်း ဝေဖန်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူ၏စာများကိုဖတ်လေလေ သူ့အဖြစ်ကို မိမိအဖြစ်ကဲ့သို့ ခံစားရမိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သူ၏ စကားလုံးရွေးချယ်အသုံးကောင်းမှုကြောင့် သူ၏စာများကို ဖတ်နေရင်းကပင် မိမိကိုယ်တိုင်ခံစားရသကဲ့သို့ ထင်မှတ်မိအောင် ရေးသားထားနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဆရာမင်းနွယ်က -

မထိုက်ရပ်ရွာ၊ စုံမြိုင်သာဝယ်၊ သူဇာမိုးမြေ၊ဘုံကကြွေသို့၊
ဆံကေရွှင်မြ၊ ထုံးရွှလည်း၊ ယုယမပြင်၊ လက်သင်မြိတ်လွတ်၊
သွယ်နွဲ့- ညွတ်ကို၊ဆွတ်ဆွတ်ဆွေ့ဆွေ့၊ ကြင်မိရွေ့တည့်
သူ့စကားအသုံးအနှုန်း၊ သူ့စာလုံး စာပိုဒ်ကလေးများကား ဖတ်ရင်းပင်
ထွေးပိုက်ထားချင့်စဖွယ်။ (မင်းနွယ် ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၁၀)

ဟူ၍ သူ၏စိတ်ခံစားမှုကိုပါ ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဆရာမင်းနွယ်က -

သူ့ရွေးချယ်သုံးနှုန်းထားသည့် စကားလုံးကလေးများကား ပုလဲလုံးကလေးများ ပမာ မပစ်ရက် မပယ်ရက်
နှစ်သက်စရာကားများလှပါဘိတောင်း။ (မင်းနွယ် ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၁၀)

ဟူ၍ နတ်ရှင်နောင်၏စာများတွင် စကားလုံးရွေးချယ်မှုပြေပြစ်ကြောင်း၊ နှစ်သက်စရာကောင်းကြောင်း ဝေဖန် ထားပါသည်။ သူ၏စာများသည် စကားအသုံးအနှုန်းကောင်းမွန်သောကြောင့် သူ၏ဘဝဖြစ်စဉ်များကိုပါ တွဲစပ်၍ မြင်ယောင်လာသည်အထိ ခံစားရစေနိုင်ကြောင်း ဆရာမင်းနွယ်က ဝေဖန်ထားပါသည်။ ဆရာမင်းနွယ်သည် နတ်ရှင်နောင်၏ကဗျာများကို ဝေဖန်ရာတွင် အတွင်းဝေဖန်ရေးနှင့် အပြင် ဝေဖန်ရေးကိုအသုံးပြုကာ ဝေဖန်မှု ပြုထားပါသည်။ ဆရာမင်းနွယ်၏ဝေဖန်မှုသည် အလေ့လာခံကဗျာရှင်ဖြစ်သော နတ်ရှင်နောင်၏ဂုဏ်ကို ပေါ်အောင် ဖော်ပြထားနိုင်သဖြင့် မျှတမှုရှိသော ဝေဖန်မှုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၄.၂။ စာအုပ်ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများ

(၁၉၇၆) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလထုတ် မဂ္ဂဇင်းတွင်ဖော်ပြထားသော “စာဖတ်သူတစ်ဦး” ဆောင်းပါး၌ ဆရာ အောင်ဗလသည် စန်းစန်းနွဲ့(သာယာဝတီ)ရေးသားသည့် ‘မဟူရာအကျဉ်းထောင်’ ဝတ္ထုကို ဝေဖန် ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် ထိုစာအုပ်ကို အကြိုက်ဆုံးစာအုပ်များတွင် ထိပ်ဆုံးမှစာရင်း တင်မိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထိုဝတ္ထုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်းပါးရှင်က -

‘မဟူရာအကျဉ်းထောင်’သည် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ တိကျပြတ်သားခိုင်မာသော အမျိုးသမီးလေး တစ်ဦး၏ ဘဝကိုဖွဲ့ဆိုထားရာတွင် အဖွဲ့အနွဲ့ကျစ်လျစ်ခြင်း၊ ပြောင်မြောက်ခြင်း၊ လှပခြင်းစသော စာပေဂုဏ်များနှင့်ပြည့်စုံပြီး၊ ဇာတ်လမ်းက ခိုင်မာသဖြင့် စာဖတ်သူအဖို့ ဝတ္ထုထဲတွင် စာရေးဆရာက ဖန်တီးထားသော ဇာတ်ကောင်ကို စာဖတ်သူက လှမ်းကာလက်ဆွဲပါလျှင်၊ ထိတွေ့ကိုင်တွယ် စမ်းသပ်ပါက အထူအထည် အလုံးအရပ်ကိုစမ်းသပ်တွေ့ရှိရမည် ထင်မှားရ လောက်အောင်ပင် ဇာတ်ကောင်က အသက်ဝင်နေသောဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၈၄)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဇာတ်ကောင်ကိုသာ မြင်တွေ့ပေသည်မဟုတ်၊ ဇာတ်ကွက်ကိုလည်း စာဖတ်သူရှေ့တွင် ကတ္တီပါ ကားကြီး ခင်းကာ ကပြနေသကဲ့သို့ မြင်သိရန်ဖော်ထုတ် နေပေ သည်။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၈၄)

ဟူ၍လည်းကောင်း ဝေဖန်ထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် ‘မဟူရာအကျဉ်းထောင်’ ဝတ္ထု၏ အဖွဲ့အနွဲ့ များအကြောင်း၊ ဇာတ်ဆောင်အကြောင်းကိုသာ ဖော်ပြထားရာ အတွင်းဝေဖန်ရေးနည်းနာ ကိုအသုံးပြုကာ ဝေဖန်ထားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် ဝတ္ထုရေးသူ၏စာကိုသာမက သူ၏အမည်ပေးပုံကို လည်း ဝေဖန်အကြံပြုထားပါသည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

ကြုံတွေ့လျှင် စာရေးဆရာစန်းစန်းနွဲ့အား ဝတ္ထုများဆက်လက်ပြုစုပါဦးဟု မေတ္တာရပ်ရပေးမည်။ တစ်ဆက်ထဲပင် ကလောင်အမည်ကို စန်းစန်းနွဲ့ (သာယာဝတီ) ဟု ဒေသစွဲသော အပိုဒ်ကို ဖြုတ်သင့် ကြောင်းလည်း အကြံပြုဦးမည် စိတ်ကူးမိလေသည်။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၈၄)

ဟူ၍လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် စာနှင့်ဆက်စပ်နေသော စာရေးသူ၏အမည်ကိုပါ ဝေဖန် ထားပါသည်။ အဆက်အစပ်အခြေပြုဝေဖန်နည်းကိုသုံးကာ ထောက်ပြထားပါသည်။

(၁၉၇၆) ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလထုတ်မဂ္ဂဇင်းတွင်ဖော်ပြထားသော “စာဖတ်သူတစ်ဦး” ဆောင်းပါး၌ ဆရာ အောင်ဗလသည် ထိုခေတ်ကပေါ်ထွန်းခဲ့သော စာပေလက်ရာများကို နှိုင်းယှဉ်ဝေဖန်ပြ ထားသည် ကို တွေ့ရသည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် စာရေးဆရာ မဟာဆွေ၏ “သူပုန်အိမ်” ဝတ္ထုနှင့် မင်းဆွေ၏ “ခါး” ဝတ္ထုတို့သည် သုံးပွင့်ဆိုင် အချစ်ဇာတ်လမ်းအဖြစ်တူညီနေကြသော်လည်း စာရေးသူနှစ်ဦး၏ ဝတ္ထု ဖန်တီးမှု ကျွမ်းကျင်သောကြောင့် စာဖတ်သူတို့လက်ခံခဲ့ကြကြောင်း ဝေဖန်ထားပါသည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်မှစကာ ဇာတ်ကောင်များ၏စရိုက်ပါ တူညီကြသော်လည်း ဆရာနှစ်ဦး၏ ထူးခြား ပြောင်မြောက်သော ဝတ္ထုရေးမှုအတတ်ပညာစွမ်းအင်ဖြင့် ထိုဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်စလုံးကို တပြိုင်နက် ဖတ်မိ လျှင်ပင် တစ်ပုဒ်မှဇာတ်ကွက်နှင့် ဇာတ်ဆောင်နှင့် အခြားတစ်ပုဒ်၏ ဇာတ်ကွက်နှင့်ဇာတ်ဆောင်တို့ တူညီနေသည်ကို စာဖတ်သူတို့ မေ့လျော့သွားစေခဲ့သည်။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၉၇)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ စာရေးသူတို့၏ ဝတ္ထုဖန်တီးမှုအတတ်ပညာ အရေးကြီးပုံကို သာဓကများဖြင့် ဝေဖန် ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် စလေဦးပုညသည် ရကန်ဆရာဦးတိုး၏ အဖွဲ့အဆိုများကို အတုယူ၍ ဖွဲ့လေ့ရှိသည်ကို ဝေဖန်ထားသည်။ ဦးပုည၏စာများသည် ဦးတိုး၏စာများနှင့် မတိမ်းမယိမ်းရှိနေသည်ဟု ထောက်ပြ ထားသည်။ ဦးပုညက သူ၏စာများတွင် ဦးတိုး၏အသုံးအနှုန်းများ ထည့်သွင်းစပ်ဆိုသည့်အကြောင်းကို ဆောင်းပါးတွင် -

ဦးတိုး၏ရာမရကန်၌ “နလိုပုံပုံ၊ ချိုစုံစုံနှင့်၊ ရနံ့ကျက်သရေ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ကျွန်မနေသည့်၊ ရွှေတောင်ညာမှာ၊ စိန်ပြာချိုနှင့်၊ ချိုဝိုင့်ကလေး၊ မယ်မွေး ပါရစေ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ချိုစောက်ကယ် ဝိုင့်ဝိုင့်၊ ကိုယ်ဖိုင့်ဖိုင့်နှင့်၊ ဝံပိုင့် လောက်ကယ် ၊ ရွှေသမင်ငယ်ကလေး၊ ဘယ်နယ်ကပေါ်လာ ၊ မပေါ်ရာဘဲကို၊ ပေါ်လာဘဲလို့” ဟူ၍ လည်းကောင်းစပ်ဆိုခဲ့ရာ ၊ စလေဆရာက ဝိဇယပြဇာတ်တွင် “ကိုယ်ခပ်ဖိုင့်ဖိုင့်၊ ခရာပိုပို၊ ဘာလိုလို၊ ချိုဝိုင့်ဝိုင့်နှင့်၊ ဂနိုင့်ကျက်သရေ” ဟု အတုယူကာ ရေးသားထားလေသည်။ (အောင်ဗလ ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၉၈)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် ဆရာအောင်ဗလသည် အကြောင်းနှင့်အကျိုး ဆက်စပ် ဝေဖန်သော အဆက်အစပ်အခြေပြု ဝေဖန်ရေးကို အသုံးပြုကာဝေဖန်ထားသည် ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

(၁၉၇၆) ခုနှစ် မတ်လတွင်ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော ဆရာအောင်ဗလ၏ “စာဖတ်သူတစ်ဦး” ဆောင်းပါးတွင် စာအုပ်မျိုးစုံတို့အပေါ် သူ၏အမြင်ကို ဝေဖန်တင်ပြထားပါသည်။ ဆရာမောင်သော်က၏ “ကုန်းဘောင်ခေတ် စစ်တမ်း” စာအုပ်ကို ဆောင်းပါးရှင်က -

တိုင်းပြည်ကြီးတစ်ခု စပျက်လုလုကာလ၌ ဖောက်ပြန်မှုများ၊ သွေးချောင်းစီးမှုများ အမျိုးမျိုးဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံကို မှတ်တမ်းပြုထားသည်မှာ ဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ် ဖတ်ရသကဲ့သို့ပင်။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၆၊ စာ- ၉၅)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ဆောင်းပါးရှင်က “ကုန်းဘောင်ခေတ်စစ်တမ်း”ဟူ၍အမည်ပေးထားသည်ကို “စစ်တမ်း” အစား “မှတ်တမ်း”ဟူ၍ပြောင်းလဲခေါ်လျှင် ပိုမိုသင့်လျော်နိုင်ကြောင်း တွေးမိသည်ကိုလည်း ဝေဖန်ပြထားပါ သည်။ထို့ပြင် “ဣန္ဒာဝံသနန်းတွင်းဇာတ်တော်ကြီး”ကို ဖတ်ရသည်မှာလည်း ကြီးမားသော စာပေစည်းစိမ်ကို ခံစားရသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်၏ ဣန္ဒာဝံသဝတ္ထု သည် ဇာတ်သဘော အငွေ့အသက်များပါသော်လည်း ပီပြင်သောအချစ်ဝတ္ထုဖြစ်သည်ဟု ထောက်ပြထား သည်။ ထိုဝတ္ထု၏ဩဇာ သည် ချဉ်ပေါင်ရွက်သည်မောင်မှိုင်းအစရှိသော ဝတ္ထုများအထိ လွှမ်းမိုးမှုရှိနေပုံကို ဆောင်းပါးတွင် -

မယားများသော “ချဉ်ပေါင်ရွက်သည် မောင်မှိုင်းဝတ္ထု” မှ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၏ “ခင်မြင့်ကြီး” ဝတ္ထုတွင် မောင်သန်းညွန့်ရည်းစားများသည့် ဇာတ်လမ်းအထိ ဤဣန္ဒာဝံသဝတ္ထုက ဩဇာလွှမ်းမိုးသည်ဟု ယူဆမိ၏။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၉၇)

ဟူ၍ဖော်ပြထားသည်။ ဣန္ဒာဝံသဝတ္ထုသည် နောက်ကာလထိတိုင် အငွေ့အသက်များကျန်နေသည်ကို ဝေဖန် သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ခေတ်ကာလအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည်ဟူ၍လည်း အဆက်အစပ် အခြေပြု ဝေဖန်ရေးနည်း၊ အပြင်ဝေဖန်ရေးနည်းနာတို့ဖြင့် သုံးသပ်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုဝတ္ထု၏ စကားလုံးအသုံး အနှုန်းများ လှပသည်ကိုလည်း အတွင်းဝေဖန်ရေးနည်းဖြင့်လည်း ဝေဖန်ပြထားပါသည်။

(၁၉၇၆)ခုနှစ် ဇွန်လထုတ်ဆောင်းပါးတွင် ဆရာအောင်ဗလသည် မန်လည်ဆရာတော် (ရှင်ဇေန)၏ “မဃဒေဝလင်္ကာသစ်” စာအုပ်ကို ဝေဖန်သုံးသပ်ထားပါသည်။ မန်လည်ဆရာတော်၏ “မဃဒေဝလင်္ကာသစ်”သည် မြန်မာစာပေနယ်ပယ်တွင် မှီခိုအားထားပြုရသော စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် ငြင်းဆိုရန်မသင့် ကြောင်း ထောက်ပြထားသည်။ ထိုစာအုပ်ကြီးကို သေချာစွာ မလေ့လာသူတို့က ဤစာအုပ်သည် မိန်းမတို့၏ ဖောက်ပြန်မှုကိုသာ စာဖွဲ့ထားသည်ဟု ထင်မှတ် နေကြကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ထိုစာအုပ်ကြီးသည် ဗဟုသုတမျိုးစုံကို ပေးစွမ်းနိုင်သော ဟင်းလေးအိုးကျမ်းကြီးဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်ပြထား သည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

ထုံးတမ်းနည်းနာအဖြာဖြာနှင့် ဇာတ်၊ နိပါတ်၊ ရာဇဝင်၊ ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်း၊ နက္ခတ်ကျမ်း၊
အလင်္ကာကျမ်း၊ ဂီတကျမ်း၊ လောကီလောကုတ်ပညာမှန်သမျှ သိလိုရာကို ရှာဖွေဖတ်ရှုရရှိစေနိုင်သော
ဗဟုသုတဘဏ်တိုက်ကြီးဖြစ်သည်။ (အောင်ဗလ ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၉၃)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် “မဃဒေဝလင်္ကာသစ်စာအုပ်ကို ဝေဖန်သုံးသပ်ရင်း စာဆိုရှင်၏ ဘဝကိုပါ ထောက်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မန်လည်ဆရာတော်သည် မန်လည်မြို့၌ ဖွားမြင်ခဲ့ပုံ၊ ဝန်းသိုမြို့ တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက်၌ ပညာသင်ခဲ့ပုံ၊ မြန်မာမှုရတုကဗျာများနှင့် ဘာသာရေး ဆိုင်ရာကျမ်းဂန်များကို ကျွမ်းကျင်သည့်အခါမှသာ “မဃဒေဝလင်္ကာသစ်” စာအုပ်ပြုစုခဲ့ပုံတို့ကို ပါဆက်စပ်၍ ဝေဖန်သုံးသပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ စာဆိုရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုပါ ထည့်သွင်း ဝေဖန်ထားပါသည်။ ထိုစာအုပ်ကြီးသည် ဆောင်းပါး ရှင်အတွက် အကျိုးရှိစေသော စာအုပ်ကောင်း တစ်အုပ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဆောင်းပါးတွင် -

သူ၏ထောင်သက်မှ သုံးလတာမျှကို သိသိသာသာ “မြို့”နိုင်ခဲ့သည့်တိုင် အချိန်ယူရသော စာအုပ်ကြီး ဖြစ်၏။
(အောင်ဗလ ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၉၃)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်အတွက် အကျိုးရှိစေသော စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်အဖြစ် သုံးသပ်ပြ ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၁၉၇၆) ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်ဖော်ပြထားသော “စာဖတ်သူတစ်ဦး” ဆောင်းပါး၌ ဆရာအောင်ဗလ သည် ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏ ‘ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း’ စာအုပ်သည် နှစ်ပေါင်း- ၂၀၀ကျော်သော်လည်း ခေတ်မီသောသုတေသန ကျမ်းကြီးအဖြစ် တည်ရှိနေကြောင်း ထောက်ပြထား ပါသည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

‘ညွတ်ခ’- ဟူသည်၌ကား ၊ ညွတ်သည်ဟူသောစကားအရ ကိုယ်လည်းကောင်း၊ စိတ်လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံ လည်းကောင်း၊ ပျောင်းညွတ်ခြင်းအနက်၊ ခသည် ဟူသော စကားအရ ကိုယ်ဖြင့်ပျပ်ဝပ် ကျိုးနွံခြင်း အနက်၊ ဤအနက်နှစ်ပါးပေါင်း၍ ဝေါဟာရဖြစ်၏ဟု သဘောကွဲအောင်ယူရ၏။ ခယမ်း သည်၊ ခဝပ်သည်၊ ခယ သည် စသည်တို့၌လည်း ဤတူပင် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံခြင်းအနက် လည်းကောင်း တည်း။ (အောင်ဗလ ၊ ၁၉၇၆၊ စာ ၈၁)

စသည်ဖြင့် အခေါ်အဝေါ် အရေးအသားတို့ကို ဆရာတော်က ရှင်းလင်းစွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပြထားကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကို ဝေဖန်ရာတွင် အနက်ဖွင့် အကဲဖြတ် ဝေဖန်နည်းဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဆရာတော်က မိမိရေးသားချက်များကို သဘောမကျပါကလည်း ဆင်ခြင်၍မှတ်သားကြပါရန် ပြောဆိုထားသည်ကိုလည်း ထောက်ပြထားသည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

ဆရာတော်က ဘဝင်မကျသော ဝေါဟာရရှိပါက ဆရာတော်သည် မိမိ၏ အဆုံး အဖြတ်သည်သာ တယူသန် ရေးသားလေ့မရှိ။ ‘ဖြစ်သင့်၏။ ဆင်ခြင်’ဟု မိမိကဖြစ် သင့်သည်ဟု ယူဆသည်။ ကျမ်းရှုသူတို့က ဆင်ခြင်ကာ ယူနိုင်သည်ဟု ရေးသား တော်မူ၏။ ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျမ်းကိုရှုသူတို့အဖို့ မိမိတို့သဘော မတွေ့လျှင် ဒေါသစိတ်မဖြစ်ရန်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ထဲ၌ မအီမလယ်ဖြစ်ရန်မလိုအောင်ရေးပုံမှာ ပညာရှိပီသ တော့သည်။ (အောင်ဗလ ၊ ၁၉၇၆၊ စာ ၈၂)

ဟူ၍ ဆရာတော်၏ စိတ်နေသဘောထားပြည့်ဝမှုကိုပါ ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားသည်။ စာရေးသူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကြောင်းကိုပါဆက်စပ်၍ ဝေဖန်မှုပြုထားပါသည်။

ထို့ပြင် ဆရာအောင်ဗလက ဆရာမစမ်းစမ်းနဲ့၏ “နှစ်ဆယ်ရာစု ငြိမ်းငြိမ်းနု”ဝတ္ထုကို သုံးသပ်ပြထား သေးသည်။ ထိုဝတ္ထုမှ ဇာတ်ဆောင်ငြိမ်းငြိမ်းနုသည် လူ့လောက၌ အမှန်တကယ်ရှိသော ဇာတ်ဆောင် အဖြစ် ပီပြင်မှုရှိပုံကို -

နှစ်ဆယ်ရာစု ငြိမ်းငြိမ်းနုသည် ဝတ္ထုထဲ၌သာရှိနေသော ဇာတ်လိုက်မဟုတ်ဘဲ၊ စာဖတ်သူတို့၏ မလှမ်းမကမ်းသို့ လာရောက်ကပြပြောဆိုစေသည်အထိ ပြောင်မြောက်၏။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၆၊ စာ-၃၅)

ဟူ၍ ဝေဖန်သုံးသပ်ထားပါသည်။

ဒေါက်တာရီရီရေးသားထားသော “မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့် သရေခေတ္တရာမင်းဆက်” ဆောင်းပါးများတွင် မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ မဟာရာဇဝင်သစ်နှင့် မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီးတို့၌ မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးနတ်ရွာစံသည်အထိ သရေခေတ္တရာမင်းဆက်အကြောင်း တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားသည်။ ရာဇဝင်အကြောင်းကိုရေးသားရာ၌ မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် မဟာရာဇဝင် သစ်တို့သည် တကောင်းရာဇဝင် အကြောင်းကို အသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်းမရှိဘဲ မှန်နန်းမဟာရာဇဝင် တော်ကြီးကသာ ဖော်ပြထားကြောင်းကို ဆောင်းပါးရှင်က -

မှန်နန်းကသာ တကောင်းပြည်အကြောင်းကို မင်းစဉ်မင်းဆက်နှင့်တကွ ဖော်ပြရေးသားထားသည်။ (ရီရီဒေါက်တာ ၊ ၁၉၇၅ ၊ စာ-၁၁)

ဟူ၍ ဝေဖန်တင်ပြထားသည်။ ရာဇဝင်သုံးစောင်လုံးတွင် မင်းဆက်ရာဇဝင်အကြောင်းတင်ပြပုံ ကွဲပြား ရသည်တို့ကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ရာဇဝင်သုံးစောင်လုံးတွင် တူညီသောအချက် ရှိသည်ကိုလည်း -

တကောင်းမင်းကြီးသည် မျက်မမြင်သားမှာ ဖွားသည့်အတွက် ရက်စနိုး၍ မိဖုရားအား ပျောက်ဖျက်စေသည့် အကြောင်း ရာဇဝင်သုံးစောင်လုံးကဆိုသည်။ (ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၁၁)

ဟူ၍ တင်ပြထားပါသည်။ မျက်မမြင်သားနှစ်ယောက်ဖွားမြင်သည့်အတွက် မင်းကြီးကရှက်၍ ဖျောက်ဖျက် စေခိုင်းသည်ဟု ရာဇဝင်သုံးစောင်လုံးတူညီနေကြောင်း ထောက်ပြထားပါသည်။

ဒုတ္တပေါင်မင်းကြီးသည် ရဟန္တာမြတ်(၃၀၀၀၀)အား နေ့စဉ်ပစ္စည်းလေးပါးထောက်ပံ့၍ ပြည်သူတို့ ကိုး ကွယ်ရန်အတွက်လည်း စေတီတော်များတည်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ တည်ထားသောစေတီ အရေ အတွက် မတူညီကြပုံကိုလည်း ဆောင်းပါးရှင်က သုံးသပ်ပြထားသည်။ ရာဇဝင်ကြီး၌ -

ကောင်းမှုတော် စာချုပ်ကြောင်း ရာဇဝင်ကြီး(စာမျက်နှာ ၁၂၅)က ဆိုသည်။(ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊ ၁၉၇၅၊ ၈၁-၃၂)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ရာဇဝင်သစ်တွင်မူ -

ကောင်းမှုတော် ၉ဆူပြသည်။ (ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊ ၁၉၇၅၊ ၈၁-၃၂)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မှန်နန်းရာဇဝင်ကြီးတွင် -

မှန်နန်း(စာမျက်နှာ ၁၀၅)က ကောင်းမှုတော် ၁၁ဆူပြုလုပ်ကြောင်းဆိုသည်။ (ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊ ၁၉၇၅၊ ၈၁-၃၂)

ဟူ၍လည်းကောင်း ရေးသားထားပါသည်။ မတူညီချက်များကို သမိုင်းဆိုင်ရာဝေဖန်ရေးနည်းဖြင့် အထောက်အထားခိုင်မာစွာ ဝေဖန်ပြထားပါသည်။

ဒုတ္တပေါင်မင်းကြီး တန်ခိုးတော်ယုတ်လျော့လာခြင်းကို ရေးသားရာ၌ အကြောင်းအရာ တူညီမှုရှိကြပြီး ရေးသားပုံချင်းကွဲပြားကြောင်းကို ဆောင်းပါးတွင်

ဒုတ္တပေါင်မင်းကြီး ဘုန်းတန်ခိုးတော်စတင်ယုတ်လျော့ခြင်း အကြောင်းရင်းမှာ မုန့်သည်မ လှူသော လယ်ကို သိမ်းယူမိသောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ရာဇဝင်သုံးစောင်တို့ အညီအညွတ်ဆိုကြသည်။ အချက်အလက်တူသော်လည်း ရာဇဝင်သစ်အဆိုမှာ ရာဇဝင်ကြီးနှင့်မှန်နန်းတို့ အဆိုကဲ့သို့ မရှည်လျားချေ။ (ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊ ၁၉၇၅၊ ၈၁- ၁၇)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဤအကြောင်းများကို ရာဇဝင်သုံးစောင် အညီအညွတ်ဆိုကြ၏။ သို့သော် ရေးသား ပုံမှာ ကွာခြားသည်။ (ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊ ၁၉၇၅၊ ၈၁- ၁၈)

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် ဒုတ္တပေါင်မင်းကြီး၏ ဘုန်းတော် ယုတ်လျော့လာ ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ရာဇဝင်တစ်ခုနှင့်မတူညီသည်တို့ကို အတွင်းဝေဖန်ရေးနည်းဖြင့် ဝေဖန်ပြထားပါသည်။ ဒုတ္တပေါင်မင်း၏သားတော် ဒုတ္တရန်မင်းအကြောင်းဖော်ပြရာတွင်လည်း ရာဇဝင်သုံး စောင်တို့၌ ကွဲလွဲနေကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းကို ဆောင်းပါးတွင်

ရာဇဝင်သုံးစောင်သည် စည်းစိမ်တော်ကို ၂၂-နှစ်ဖြစ်ကြောင်း အညီအညွတ်ဆိုကြသည်။ သို့သော် အိမ်နိမ့် နှင့်သက်တော်ကိုမူ ရာဇဝင်ကြီးက ၃၅နှစ်၊ ရာဇဝင်သစ်က ၄၅နှစ်၊ မှန်နန်းက ၅၉နှစ်ဟူ၍ အသီးသီး ဆိုကြ သည်။ အလားတူပင် သက်တော်ကို လည်း ရာဇဝင်ကြီးက ၅၇နှစ်၊ ရာဇဝင်သစ်က ၆၇နှစ်၊ မှန်နန်းက ၈၁နှစ် ဟု အမျိုး မျိုးရေးကြပြန်သည်။ (ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊ ၁၉၇၅၊ ၈၁- ၅၃)

ဟူ၍ ထောက်ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် ရာဇဝင်တွင်ပါရှိသည်တို့ကို သုံးသပ်ရာ၌ အချက်အလက် အခိုင်အမာဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကာသုံးသပ်ပြလေ့ရှိသည်။ အကြောင်းအရာများကို တစ်ခုနှင့်

တစ်ခု ဆက်စပ်၍ သုံးသပ်ပြတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆက်အစပ်အခြေပြုနည်းဖြင့် ဝေဖန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဒေါက်တာရီရီ၏ ဆောင်းပါးများသည် ရာဇဝင်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ရာဇဝင်သုံးစောင်လုံးနှင့် နှိုင်းယှဉ် ၍ ဝေဖန်ပြထားသည်မှာ မြန်မာစာပေအတွက်အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများပင်ဖြစ်ပေသည်။

၄ ၊ ၃ ။ ရုပ်ရှင်ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါး

ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ရုပ်ရှင်ဝေဖန်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာအောင်ဗလက မောင်ဆွေတင့်၏ ‘ဘယ်ပန်းချီ ရေးလို့မမှီ’ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ (၁၉၇၅)ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဖော်ပြထားသော ‘ရုပ်ရှင်နှင့်သရုပ်ဆောင်မှု’ ဆောင်းပါးတွင် ‘ဘယ်ပန်းချီ ရေးလို့မမှီ’ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို ဆရာအောင်ဗလက ဝေဖန်သုံးသပ်ထားပါသည်။ ထိုရုပ်ရှင်၏ မူလဝတ္ထုသည် စာပေဂုဏ်မြောက် ဂန္ထဝင် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ထိုသို့ ခိုင်မာသောဝတ္ထုတစ်ပုဒ်အား လူငယ်ဒါရိုက်တာ တစ်ဦးက ရုပ်ရှင်ရိုက်မည် ဆိုသောအခါ ဆရာအောင်ဗလ စိုးရိမ်စိတ်ဖြစ်မိပုံကို ဖော်ပြထားပါသည်။ စိုးရိမ်စိတ်ဝင်ခဲ့သော်လည်း ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းကို ကြည့်ပြီးသောအခါ ဆရာအောင်ဗလသည် မောင်ဆွေတင့်အား အထင်ကြီးမိလာကြောင်း ကိုလည်း ဆောင်းပါး တွင်-

ဇာတ်ဖွင့်ပုံ၊ ဇာတ်ကွက်ဆင်ပုံ၊ ဇာတ်လမ်းဆက်ပုံ၊ ဇာတ်သိမ်းပုံတို့မှာ သမရိုးကျ ရုပ်ရှင်ဆရာများထက် ထူးခြားသည်။ ဇာတ်ကောင်များကို ကိုင်တွယ်ပုံမှ ဓာတ်ပုံ ရှုကွင်း ရှုထောင့်အထိ လက်ရှိရုပ်ရှင်များနှင့် ခြားနားသဖြင့်၊ မဂ္ဂဇင်းဆရာတစ်ဦး ဖြစ်သော မောင်ဆွေတင့်အား၊ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာတစ်ဦးအဖြစ်လည်း အထင်ကြီး မိပါသည်။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၂၁)

ဟူ၍ သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် မိမိ၏အမြင်ဖြင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုရုပ်ရှင်တွင် ဒါရိုက်တာမောင်ဆွေတင့်သာ စွမ်းဆောင်နိုင်သည်မဟုတ် ဇာတ်လမ်းတွင် ပါဝင်ကြသော ဇာတ်ဆောင်များကလည်း ပီပြင်မှုရှိကြောင်း တစ်ဦးချင်း၏ကောင်းကွက်များကို သုံးသပ်ပြ ထားသည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

ရွာသစ်တစ်ခုကိုထူထောင်သော ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သော ခေါင်းဆောင်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်သူ ဗိုလ်ဗကိုနှင့် ချစ်စဖွယ် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် အပြစ်ကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်လာရာမှ ကြမ်းတမ်းသော လောကဓံလှိုင်းပုတ်ခြင်းခံရသူအဖြစ် သရုပ်ဆောင်သော ဆွေဇင်ထိုက်တို့သည် ပြောင်မြောက်ကြပါသည်။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၂၁)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

အပြောင်မြောက်ဆုံးမှာ ဦးကျောက်လုံးဖြစ်၏။ ဘုရားနှင့် တရားနှင့်နေသော လူကြီး လူကောင်းတစ်ဦးဖြစ်စေကာမူ၊ လူသားတို့သဘာဝအတိုင်းမှားမိရာမှ သားရင်းကိုစတေးပြီး၊ မိမိ၏သိက္ခာကိုထိန်းရသော ဘဝဒုက္ခကို ပီပီပြင်ပြင် ထင်ထင်ရှားရှား အလိုအပိုမရှိ သရုပ်ဆောင်သွားသည်။ ဦးကျောက်လုံးကို အကောင်းဆုံး ဇာတ်ဆောင်ဟုပင် ဆိုချင်၏။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၂၁)

ဟူ၍လည်းကောင်း ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် အချို့သောဇာတ်ဆောင်တို့၏ အမူအရာ ပိုလွန်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဆရာအောင်ဗလက ဝေဖန်ထားပါသည်။ ဆောင်းပါးတွင် -

ယခု ‘ဘယ်ပန်းချီရေးလို့မမှီ’ဇာတ်ကား၌ ဇာတ်သရုပ်ဆောင်သူတို့သည် များသော အားဖြင့် မျက်နှာပိုးသေကြပါသည်။ ပိရီပြောင်မြောက်ကြပါသည်။ သို့သော်- တစ်ဦးတစ်လေက တစ်ကွက်နှစ်ကွက်တွင် လိုအပ်သည်ထက်ပိုမို၍ မွဲရွဲ့လှုပ်ရှား၊ မျက်နှာနေမျက်နှာထား ဖော်လွန်းသည်ကို လှစ်ခနဲသတိပြုမိသည်။ ထို့ကြောင့် ‘လုပ်’လွန်းသော အမူအရာများကိုလျှော့ကာ မှင်သေသေ ယုတ္တိရှိရှိ သရုပ်ဆောင်သော လမ်းစဉ်ကို ဆက်လက်လိုက်ပါဟု တိုက်တွန်းလို၏။ (အောင်ဗလ၊ ၁၉၇၅၊ စာ-၂၁)

ဟူ၍ ထောက်ပြထားသည်။ ဆောင်းပါးရှင်သည် ရုပ်ရှင်နှင့်ဆက်စပ်နေသော ရုပ်ရှင်ရိုက်သူ၊ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ အမူအရာများကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ ဝေဖန်ထားသည်။ ဇာတ်လမ်း၏ပင်ကိုယ်ထည်ကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြ ထားသော အတွင်းဝေဖန်နည်းတစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၅။ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းတွင် (၁၉၇၅-၁၉၇၆)ခုနှစ်ထုတ်ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းများမှ စာရေးဆရာတို့၏ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို ဝေဖန်ရေးနည်းနာများနှင့် ချိန်ထိုးလေ့လာပြထားပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးများတွင် ဆောင်းပါးရှင်တို့သည် စာရေးသူတို့၏စာပေများကိုလည်းကောင်း၊ စာရေးသူတို့အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ထိုခေတ်၏ အခြေအနေ တို့ကိုလည်းကောင်း ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကဗျာဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများ တွင် ဆရာမင်းနွယ်က နတ်ရှင်နောင်အကြောင်းကို ဝေဖန်သုံးသပ်ရာ၌ နတ်ရှင်နောင်သည် ရတုကဗျာများစွာကို စပ်ဆိုခဲ့သော်လည်း သနားစဖွယ်အသတ်ခံရသည့်အဖြစ်ကို သုံးသပ်ပြထားသည်။ နတ်ရှင်နောင်ခံစားခဲ့ရသော ခံစား ချက်များကိုပါထင်ဟပ်၍ သုံးသပ်ပြထားသည်။ စာပေလက်ရာကောင်းခဲ့သော်လည်း ဘဝမလှခဲ့ရသော နတ်ရှင်နောင်၏ ရင်နှင့်ဖွယ်ဖြစ်ရပ်ကိုခံစားကာ ဝေဖန်ထားပါသည်။ ‘ကာရန်ပြဿနာတစ်ခု’ ဆောင်းပါးတွင် လည်း ဆရာဇော်ဂျီ၏ မိမိစာအပေါ် ဝေဖန်လာသည်ကို အချက်အလက်ခိုင်မာစွာ ပြန်လည်သုံးသပ်ပေးထား သော ဝေဖန်ရေးအမြင်ကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

(၁၉၇၆)ခုနှစ်တွင် ဆရာအောင်ဗလရေးသားခဲ့သော ‘စာဖတ်သူတစ်ဦး’ဆောင်းပါးများသည် စာရေးသူ တို့၏ စာပေလက်ရာများအကြောင်း အများဆုံး ဝေဖန်ပြထားပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးများတွင် ဆရာအောင်ဗလ သည် စာအုပ်တစ်အုပ်ချင်းစီ၏ ကောင်းကွက်များကို ဖော်ထုတ်ဝေဖန်ထားပါသည်။ ထို့ပြင် အချက်ကျကျလည်း ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားသည်။ စာပေများနှင့်ဆက်စပ်နေသော အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဝေဖန်ပြထားသည်။ ဝေဖန်ပြထားသောစာအုပ်များသည် အခြားပေါ်ပေါက်လာသော စာအုပ်များအထိ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုများလည်းရှိကြောင်း သုံးသပ်ပြထားသည်။ ထိုစာအုပ်များသည် လက်ကိုင်ပြုထားသင့်သော စာအုပ်များဖြစ်သည်ကိုလည်း ထောက်ပြထားပါသည်။ ထိုစာများကို ဝေဖန်သုံးသပ်ရာတွင် အဆက်အစပ်အခြေပြု ဝေဖန်နည်းနာဖြင့် လည်းကောင်း၊ အပြင်ဝေဖန်နည်းဖြင့် လည်းကောင်း ဝေဖန်ထားပါသည်။ ထို့ပြင် အပြင်ဝေဖန်ရေးနည်းနာကို အသုံးပြု၍ ဝေဖန်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဆရာအောင်ဗလ၏ စာပေအပေါ်ထားရှိသော စေတနာကို လည်း မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဆရာအောင်ဗလ၏ ဘက်လိုက်မှုကင်းသော ဝေဖန်ရေးအမြင်များကိုလည်း တွေ့မြင်ရပါသည်။

ဒေါက်တာရီရီရေးသားထားသော “မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့် သရေခေတ္တရာမင်းဆက်” ဆောင်းပါးများတွင် မြန်မာရာဇဝင်အချက်အလက်တို့ကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်တင်ပြ ထားပါသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြရာတွင်လည်း ရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ ဝေဖန်ပြထား ပါသည်။ ထို့ပြင် ရာဇဝင်ဆိုင်ရာများကို သုံးသပ်ရာတွင် တူညီလျှင်တူညီနေကြောင်း၊ ကွာခြားနေပါ ကလည်း ကွာခြားနေကြကြောင်းတို့ကို အတွင်းဝေဖန်ရေးနည်း၊ အဆက်အစပ်အခြေပြုဝေဖန်ရေးနည်း၊ အနက်ဖွင့်အကဲဖြတ် ဝေဖန်ရေးနည်းများဖြင့် သုံးသပ်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရုပ်ရှင်ဝေဖန်ရေးတွင် ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းတွင် ပါဝင်ဆက်နွှယ်နေသော အကြောင်းအရာများကို အတွင်းဝေဖန်ရေးနည်းဖြင့် ဝေဖန်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ (၁၉၇၅-၁၉၇၆)ခုနှစ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းများတွင် ဝေဖန်ရေးဆရာတို့သည် အဆက်အစပ်အခြေပြု ဝေဖန်ရေးနည်း၊ အတွင်းဝေဖန်ရေး၊ အပြင်ဝေဖန်ရေးနည်းနာတို့ကို အများဆုံး အသုံးပြုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းရှိ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများသည် ဝေဖန်ရေး စာပေများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးပါသောဆောင်းပါးများပင်ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုဆောင်းပါးများ ကိုလေ့လာခြင်းဖြင့် စာပေနှင့်ဆက်စပ်နေသော အကြောင်းအရာများ၊ အရေးအသားများ၊ ဗဟုသုတ များစွာတို့လည်း ရရှိစေနိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းတွင်(၁၉၇၅-၁၉၇၆) ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းမှ ဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာဆောင်းပါးများကို ဝေဖန်ရေး နည်းနာများဖြင့် ချိန်ထိုးတင်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဝေဖန်ရေးစာပေလေ့လာလိုသူများအတွက် တစ်စိတ် တစ်ဒေသ အကျိုးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဝေဖန်ရေးစာပေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက်လည်း အထောက်အကူပြု လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ချစ်ဦးညို၊ထီလာစစ်သူ။(၁၉၈၆)။ဝေဖန်ရေးစာပေစာတမ်းများ(ဒုတိယတွဲ) ။ရန်ကုန်၊စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။
- ဇော်ဂျီ၊(၁၉၇၅၊ မတ်)။ ကာရန်ပြဿနာတစ်ခု ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၈၊အမှတ်-၃၃၄၃၅-၃၈။
- ဇော်ဇော်အောင် ။ (၂၀၁၈) ။ စာပေသဘောတရားနှင့်စာပေဝေဖန်ရေးအခြေခံကျမ်း ။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။
- တာရာ၊ ဒဂုန်။ (၁၉၆၉)။ စာပေသဘောတရား၊ စာပေဝေဖန်ရေး၊ စာပေလှုပ်ရှားမှု ။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။
- တာရာ၊ ဒဂုန်။ (၁၉၇၅၊ဧပြီ)။ ပေါင်းလောင်းမြစ်ပေါ်မှကဗျာရွတ်ဖတ်သံ ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်- ၃၃၅၊၁၄၃-၁၄၇။
- မြဇင်၊ တက်တိုး။ (၁၉၈၆)။ ဝေဖန်ရေးစာပေစာတမ်းများ(ပထမတွဲ) ။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။
- မင်းနွယ်၊ (၁၉၇၆၊ ဇန်နဝါရီ)။ နတ်ရှင်စာများဖတ်မိငြားသော် ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၄၄။ ၉-၁၄။
- ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊(၁၉၇၅၊ဇန်နဝါရီ)။ မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်သရေခေတ္တရာမင်းဆက်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်- ၃၃၃၊ ၃၃-၄၀။
- ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊(၁၉၇၅၊ဖေဖော်ဝါရီ)။ မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်သရေခေတ္တရာမင်းဆက် ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်-၃၂၊ ၉-၁၇။

ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊(၁၉၇၅၊မတ်)။ မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်သရေခေတ္တရာမင်းဆက် ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်-၃၃၄၊
၁၀၄-၁၀၉။

ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊(၁၉၇၅၊ဧပြီ)။ မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်သရေခေတ္တရာမင်းဆက် ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်-၃၃၅၊
၂၉-၃၄။

ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊(၁၉၇၅၊မေ)။ မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်သရေခေတ္တရာမင်းဆက် ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၈၊ အမှတ်-၃၃၆၊
၁၇-၂၂။

ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊(၁၉၇၅၊ဇူလိုင်)။ မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်သရေခေတ္တရာမင်းဆက် ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၃၈၊
၅၃-၅၇။

ရီရီ၊ ဒေါက်တာ၊(၁၉၇၅၊အောက်တိုဘာ)။ မြန်မာရာဇဝင်သုံးစောင်နှင့်သရေခေတ္တရာမင်းဆက် ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၉၊
အမှတ်-၃၄၁၊ ၂၅-၃၀။

အောင်ဗလ၊ (၁၉၇၅၊အောက်တိုဘာ)။ ရုပ်ရှင်နှင့်သရုပ်ဆောင်မှု ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၄၁၊ ၂၁-၂၄။

အောင်ဗလ၊ (၁၉၇၆၊ဇန်နဝါရီ)။ စာဖတ်သူတစ်ဦး ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၄၄၊ ၈၃-၈၆။

အောင်ဗလ၊ (၁၉၇၆၊ဖေဖော်ဝါရီ)။ စာဖတ်သူတစ်ဦး ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၄၅၊ ၉၇-၁၀၃။

အောင်ဗလ၊ (၁၉၇၆၊မတ်)။ စာဖတ်သူတစ်ဦး ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း ၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၄၆၊ ၉၅-၉၈။

အောင်ဗလ၊ (၁၉၇၆၊ဇွန်)။ စာဖတ်သူတစ်ဦး ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၃၀၊ အမှတ်-၃၄၉၊ ၉၁-၉၇။

အောင်ဗလ၊ (၁၉၇၆၊ဇူလိုင်)။ စာဖတ်သူတစ်ဦး ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၃၀၊ အမှတ်-၃၅၀၊ ၇၉-၈၄။

အောင်ဗလ၊ (၁၉၇၆၊ဒီဇင်ဘာ) ။ စာဖတ်သူတစ်ဦး ။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ-၃၀၊ အမှတ်-၃၅၅၊ ၃၃-၃၅။